

P6_TA(2007)0346

Sirds un asinsvadu slimību apkarošana

Eiropas Parlamenta 2007. gada 12. jūlija rezolūcija par rīcību sirds un asinsvadu slimību apkarošanai

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā EK līguma 152. pantu,
- ņemot vērā Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju aizsardzības padomes 2004. gada 1. un 2. jūnija sanāksmes secinājumus¹,
- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu sagatavot rīcības programmu sabiedrības veselības jomā 2007.–2013. gadam (KOM(2006)0234),
- ņemot vērā tā 2005. gada 15. decembra rezolūciju par Komisijas likumdošanas un darba programmu 2006. gadam²,
- ņemot vērā Pasaules Veselības organizācijas „Stratēģiju nelipīgo slimību profilaksei un apkarošanai Eiropā”³,
- ņemot vērā 1995. gada 15. septembra ANO ceturtās Pasaules konferences par sievietēm Pekinas deklarācijas un rīcības platformas secinājumus un stratēģiskos mērķus attiecībā uz sievietēm un veselības jomu,
- ņemot vērā Eiropas vadlīnijas sirds un asinsvadu slimību profilaksei⁴,
- ņemot vērā 2005. gada 28. un 29. jūnijā Luksemburgā notikušajā konferencē par sirds veselības jautājumiem pieņemto deklarāciju⁵,
- ņemot vērā 2006. gada 7. martā Briselē notikušo konferenci par sirds veselību sievietēm⁶,
- ņemot vērā 2007. gada jūnija Eiropas Sirds veselības hartu⁷,
- ņemot vērā Somijas prezidentvalsts iniciatīvu par veselības aspektiem visās politikas jomās no 2006. gada⁸,

---

¹ http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/lsa/80729.pdf

² OV C 286 E, 23.11.2006., 487. lpp.

³ EUR/RC56/R2.

⁴ *Eur J Cardiovasc Prev Rehabil* 2003 Dec;10(Suppl 1):S1-78.

⁵ http://www.escardio.org/NR/ronlyres/8D8142BF-23F3-4811-ABFE-3B0BCFEBB0EF/0/LuxembourgDeclaration_116Kb.pdf

⁶ www.cvhconference.org

⁷ www.heartcharter.eu

⁸ <http://www.stm.fi/Resource.phx/eng/subjt/inter/eu2006/hiap/index.htx.i1153.pdf>

- ņemot vērā Septīto pētniecības pamatprogrammu (2007.-2013. gads)⁹,
  - ņemot vērā Reglamenta 108. panta 5. punktu,
- A. tā kā atbilstoši 2005. gada statistikas datiem par sirds un asinsvadu slimībām Eiropā šīs slimības ir galvenais vīriešu un sieviešu nāves cēlonis ES un tās izraisīja 1,9 miljonus nāves gadījumu; tā kā sirds un asinsvadu slimības dažādi ietekmē sievietes un vīriešus; tā kā sievietes biežāk nekā vīrieši mirst ar insultu vai sirdslēkmi; tā kā sirds un asinsvadu slimības sievietēm bieži vien netiek diagnosticētas un pienācīgi ārstētas¹⁰;
  - B. tā kā gandrīz pusi no visiem nāves gadījumiem (42 %) ES izraisa sirds un asinsvadu slimības¹¹;
  - C. tā kā sirds un asinsvadu slimības ir otrais biežākais (18 %) veselības apdraudējuma (slimības un nāves) cēlonis ES¹²;
  - D. tā kā sirds un asinsvadu slimību kopējās izmaksas ES veido 169 miljardus EURO, no kuriem 105 miljardus EURO tērē slimību ārstēšanai, bet atlikušos 64 miljardus EURO veido ražīguma zudumi un oficiāli neregistrētās aprūpes izmaksas¹³;
  - E. tā kā veselība ir pilnīgas fiziskas, garīgas un sociālas labklājības stāvoklis, nevis vienkārši stāvoklis, kad cilvēks nejūtas slims vai novārdzis;
  - F. tā kā ES mainīgā demogrāfiskā struktūra nosaka, ka cilvēkiem ilgāk jāstrādā un tā kā paaugstināta asinsspiediena un sirds un asinsvadu slimību izraisītā sliktā pašsajūta nelabvēlīgi ietekmē darba tirgu¹⁴;
  - G. tā kā ziņojumā „ESAO rādītāji 2005”¹⁵ ir teikts, ka „profilakses un sabiedrības veselības programmām tērē tikai ap 3 % pašreizējo izdevumu veselības aizsardzībai”;
  - H. tā kā sirds un asinsvadu slimību galvenie riska faktori ir cieši saistīti ar tabakas un alkohola patēriņu, iekšējo orgānu aptaukošanos, kas var izraisīt vielmaiņas traucējumus, augstu glikozes, lipīdu un holesterīna līmeni asinīs un paaugstinātu asinsspiedienu;
  - I. tā kā lielāko daļu sirds un asinsvadu slimību var novērst, mainot dzīvesveidu, kā arī laikus nosakot cilvēkus, kas pakļauti lielākam riskam, un nodrošinot pareizu diagnozi;
  - J. tā kā PVO atzīst, ka „izmaksu ziņā visefektīvākais veids, kā visiem iedzīvotājiem samazināt saslimšanas risku, ir vienlaikus izstrādāt efektīvu politiku un veikt iedarbīgus veselības

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Lēmums Nr. 1982/2006/EK (OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp.).

¹⁰ Pētījums: „Sieviešu un jaunu meiteņu diskriminācija veselības aprūpes jomā”, Politikas departaments C, PE 378.295

¹¹ Turpat.

¹² Turpat.

¹³ Turpat.

¹⁴ „Augsts asinsspiediens un veselības aprūpes politika” (*High Blood Pressure and Health Policy*), Kanavos/Östergren/Weber un citi, 2007.

¹⁵ „Aplūkojot veselību — ESAO rādītāji 2005” (*Health at a Glance – OECD Indicators 2005*), 2005. gada novembris.

veicināšanas pasākumus, kas aptver visus iedzīvotājus”¹⁶;

- K. tā kā Eiropā nav izstrādāta reāli īstenojama stratēģija, kā cīnīties ar sirds un asinsvadu slimībām;
- L. tā kā secinājumos, kas pieņemti 2006. gada martā notikušajā konferencē par sirds veselību sievietēm, ir ietverts aicinājums Padomei pieņemt ieteikumu izstrādāt ES mērogā sirds un asinsvadu veselības reāli īstenojamu stratēģiju, balstoties uz Komisijas priekšlikumu, kas paredz veicināt sirds un asinsvadu veselību, ietver mehānismus dalībvalstu stratēģiju un darbību atbalstam, riska novērtēšanas vadlīnijas, optimālus profilakses, ārstēšanas, rehabilitācijas un apsekošanas pasākumus un ārstu savstarpēju izglītošanu;
- M. tā kā dažādās dalībvalstīs pastāv ievērojamas atšķirības, kas attiecas uz sirds un asinsvadu slimību izplatību, profilaksi un ārstēšanu, un tieši ES ir pienākums novērst šādu nevienlīdzību un pārvarēt šo plaisu;
- N. tā kā dzimums ir būtisks faktors, kas ietekmē sirds un asinsvadu slimību attīstību, diagnosticēšanu, ārstēšanu un profilaksi; tā kā veselības aprūpes jomā dzimumu jautājumam netiek pievērsta pietiekama uzmanība, kas negatīvi ietekmē sieviešu ārstēšanu sirds un asinsvadu slimību gadījumā;
- O. tā kā tas savā 2005. gada 15. decembra rezolūcijā ir aicinājis Komisiju „pienācīgi nodrošināt tās paziņojumu par aptaukošanās, sirds slimību, diabēta, vēža, psihisko traucējumu un HIV/AIDS apkarošanu īstenošanu”;
- P. tā kā Eiropas Parlaments 2006. gadā pauda pārliecinošu atbalstu citu izplatītu slimību ārstēšanai, 2006. gada 27. aprīlī pieņemot paziņojumu par diabētu¹⁷ un 2006. gada 25. oktobrī rezolūciju par krūts vēzi paplašinātajā Eiropas Savienībā¹⁸, taču šāds atbalsts vēl nav pausts attiecībā uz sirds un asinsvadu slimībām, kas ieņem pirmo vietu Eiropā kā nāves gadījumu cēlonis,
1. aicina Komisiju ierosināt ieteikumu par sirds un asinsvadu slimībām, minot tajā arī paaugstinātu asinsspiedienu, par lielākam riskam pakļauto cilvēku savlaicīgu apsekošanu un profilakses stratēģijām Eiropā, ņemot vērā dzimumu atšķirības, lai tādējādi nodrošinātu dzimumu līdztiesību veselības aprūpes nozarē;
  2. aicina Komisiju veikt apsekošanu, lai veicinātu, ka lielās sabiedriskās telpās, piemēram, dzelzceļa un metro stacijās, lidostās un stadionos, ir ambulatoras aprūpes iespējas, piem., iepriekšēja defibrilācija miokarda infarkta (sirds fibrilācijas) gadījumos;
  3. aicina dalībvalstis izstrādāt un stiprināt riska faktoru uzraudzības sistēmas;
  4. aicina dalībvalstis pieņemt vai pārskatīt to sabiedrības veselības aizsardzības stratēģijas tā, lai ietvertu tajās veselības veicināšanu, iedzīvotāju informēšanas un paaugstināta riska pārvaldības stratēģijas saistībā ar sirds un asinsvadu veselību, kā arī izstrādāt seku

---

¹⁶ PVO informācijas lapa „Sirds un asinsvadu slimības: profilakse un kontrole” (*Cardiovascular diseases: prevention and control*), PVO, 2003, pieejama <http://www.who.int/dietphysicalactivity/media/en/gsfscvd.pdf>.

¹⁷ OV C 296 E, 6.12.2006., 273. lpp.

¹⁸ Pieņemtie teksti, P6_TA(2006)0449.

novērtēšanas pasākumus veselības jomā, lai noteiktu valsts veselības aprūpes sistēmas noslogojumu, ņemot vērā atšķirības starp dzimumiem, lai tādējādi veselības aprūpes jomā nodrošinātu dzimumu līdztiesību;

5. aicina dalībvalstis izstrādāt valsts vadlīnijas sirds un asinsvadu slimību profilaksei, tostarp arī vienotas paraugprakses vadlīnijas, lai noteiktu cilvēkus, kas pakļauti lielākam riskam;
6. aicina Komisiju un dalībvalstis vienoties par mērķiem, organizējot paaugstināta asinsspiediena apsekojumus un pārbaudes;
7. mudina dalībvalstis izstrādāt un īstenot sirds un asinsvadu veselības veicināšanas, paaugstināta riska grupu savlaicīgas noteikšanas un profilakses stratēģijas, kas izmaksu ziņā ir visiedarbīgākie paņēmieni sirds un asinsvadu slimību apkarošanai;
8. mudina dalībvalstis, apspriežoties ar visām ieinteresētajām personām, pieņemt daudznozaru pieeju sirds un asinsvadu slimību veicināšanas un profilakses stratēģijām;
9. aicina dalībvalstis, lai veicinātu veselīgu dzīvesveidu, izstrādāt rīcības plānus par veselību ietekmējošiem un ar dzīvesveidu saistītiem faktoriem;
10. aicina sniegt nepārtrauktu finansiālu atbalstu turpmākiem pētījumiem par sirds un asinsvadu slimību profilaksi un sirds un asinsvadu veselības veicināšanu vietējā, valsts un Eiropas mērogā, cita starpā pētījumiem par sirds un asinsvadu slimību riska faktoriem, izplatību un ģenētiskajiem faktoriem;
11. aicina dalībvalstis īstenot sabiedrības izglītošanas programmas, lai veicinātu izpratni par sirds un asinsvadu slimību riska faktoriem, un programmas lietpratējiem veselības aprūpes speciālistu turpmākai izglītošanai;
12. aicina dalībvalstis noteikt sirds un asinsvadu slimību izplatību iedzīvotāju vidū un izvērtēt valsts programmas, lai noteiktu standarta rādītājus, kas palīdzēs dalībvalstu veselības aprūpes iestādēm izvirzīt konkrētus mērķus speciālu iniciatīvu īstenošanai;
13. aicina dalībvalstis un Komisiju atbalstīt sirds un asinsvadu slimību profilakses to jaunāko Eiropas vadlīniju īstenošanu, ko izstrādājusi apvienotā Eiropas darba grupa;
14. aicina Komisiju veicināt iniciatīvas un sadarbību ar tām ieinteresētajām pusēm, kuru mērķis ir veicināts sirds un asinsvadu veselības uzlabošanu, vēl vairāk ierobežojot tabakas un alkohola patēriņu, kā arī uzlabojot uzturu un fiziskās aktivitātes, tādējādi novēršot aptaukošanos, asinsspiediena paaugstināšanos un ar tiem saistītos veselības traucējumus;
15. mudina Komisiju uzraudzīt to, kā tiek īstenotas tās iepriekšējās iniciatīvas, kas paredzēja dalībvalstu paraugprakses apmaiņu sirds un asinsvadu slimību profilakses jomā;
16. aicina Komisiju veicināt pieredzes, informācijas un datu apmaiņu par sirds un asinsvadu veselību starp visām ieinteresētajām pusēm, kuras ir iesaistītas sirds un asinsvadu slimību profilaksē;
17. aicina Komisiju palielināt datu salīdzināmību, sekmējot tādas datubāzes izveidi, kurā būtu informācija par sirds un asinsvadu slimību izplatību, mirstību, saslimstību un riska faktoriem visās dalībvalstīs;

18. mudina Komisiju, saskaņā ar Padomes secinājumiem par veselības aspektiem visās politikas jomās, izstrādāt sistēmu ietekmes uz veselību novērtēšanai, lai noteiktu sirds un asinsvadu slimību un paaugstināta asinsspiediena nelabvēlīgo ietekmi uz ekonomikas ražīgumu visās ES dalībvalstīs;
19. atzinīgi vērtē Komisijas neseno izziņoto nodomu izstrādāt veselības aprūpes stratēģiju un mudina Komisiju šajā plānā pievērst uzmanību tam, lai visiem Eiropas iedzīvotājiem neatkarīgi no to valstspiederības būtu vienlīdzīgas slimību profilakses, ārstēšanas, diagnostikas un apkarošanas iespējas;
20. aicina Komisiju vērst dalībvalstu uzmanību uz pieejamām finansēšanas iespējām sirds un asinsvadu slimību un paaugstināta asinsspiediena apsekošanas un profilakses paņēmieni izmantošanai, kā arī turpmākai sirds un asinsvadu slimību izpētei, piemēram, izmantojot Septīto pētniecības pamatprogrammu, struktūrfondus un Eiropas Attīstības fondu;
21. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.